

DIỄN ĐÀN

Số 25

Ngày 12/10/1991

NỘI DUNG

VIỆT NAM:

Hộ tin vào vàng	trang 8
Khủng hoảng giáo dục	8
Những thanh niên thất nghiệp	9
Thái lan sẵn sàng từ bỏ lệnh cấm vận	10
Nạn ma túy ở Việt nam	10

LIÊN XÔ:

Lạm phát Liên xô	10
Boris vĩ đại hay kinh khủng	11

CHÂU ÂU:

Quyền tự quyết hay xứng hùng xứng bá	12

KINH TẾ: Dự đoán đồng đô la

GIÁO DỤC: Bài học từ Nhật bản và Nam Triều tiên

DIỄN ĐÀN BAN ĐỌC:

Tân mạn: Ngày cuối tháng 8	17
Người Việt và cuộc cách mạng của người Nga	18
Gửi xẻng về quê	19
Được và mất của thế hệ chúng tôi	20
Đảng CS và tiến trình dân chủ hóa tại Việt nam	21

NHÂN VẬT VÀ QUAN ĐIỂM:

Phỏng vấn g.s. Nguyễn Xuân Oánh	23

THIÊN NHIÊN - MÔI TRƯỜNG:

Từ chuyện một con sếu cổ đỏ	25

VĂN HÓA - VĂN NGHỆ:

Viết cho những người bạn lưu lạc	26
Sơn Tinh - Thủy Tinh	26
Biển ven đường	28
Huế quê tôi	30
Danh nhân: Vua Minh Mạng	30

Tạp chí Diễn Đàn

do nhóm sinh viên và nghiên cứu sinh Việt nam
tại Praha, Ostrava
biên soạn và phát hành.

Tổng biên tập: Trần Hồng Hà

Mọi thư từ, bài vở xin gửi về địa chỉ
Trần Hồng Hà
Kolej Strahov XI/42
16 000 Praha 6
ČSFR

Tel.: 35 49 79, hời phòng 42
Fax: (0042)(2) 22 23 04

Số tài khoản ngoại tệ:
Konto: 34833 - 1010759 - 111
Komerční Banka
Na Příkopě 3 - Praha 1

Bạn đọc thân mến,

Từ số này Ban biên tập Diễn Đàn sẽ được mở rộng với sự tham gia của đa số các bạn làm báo Thời Mới (Ostrava-Zlín) mà vì những lý do kỹ thuật tờ Thời Mới đình bản. Sự sát nhập này nhằm nâng cao được chất lượng của tờ báo và tập trung hơn lực lượng của phong trào. Ban biên tập mới mong tiếp tục nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các cộng tác viên Thời Mới, cũng như của bạn đọc khắp nơi từng ưu ái tờ báo này.

Ngoài các mục thường xuyên, Diễn Đàn sẽ có thêm phần Tin cộng đồng, giới thiệu sinh hoạt cộng đồng Việt Nam tại Tiệp Khắc, Đông Âu và Hải ngoại.

Cũng từ số này Diễn Đàn có thêm mục: Nhân vật - Quan điểm, cố gắng giới thiệu những gương mặt khác nhau trong cũng như ngoài nước có ảnh hưởng đến tình hình kinh tế, chính trị Việt Nam. Lần này là Nguyễn Xuân Oánh, một nhà kinh tế Việt Nam.

Phần kinh tế chính trị điểm qua một số sự kiện nổi bật ở Việt Nam và Liên xô.

Mô hình giáo dục ở Nhật Bản và Nam Triều Tiên được giới thiệu qua bài "Bài học từ Nhật Bản và Nam Triều Tiên" của Phạm Phú.

Diễn Đàn bạn đọc với sự tham gia đóng góp của các bạn Khuất Nguyên (Budapest), N.N., N.T.H. (Praha) bàn về cuộc cách mạng tháng tám Nga vừa qua cũng như ảnh hưởng của nó đến vấn đề Việt Nam; Nguyễn Hoài Vân (Paris) về dân chủ; Nguyễn Thương Ly suy nghĩ về thế hệ trẻ.

Phần văn hóa văn nghệ với các cây bút Cù Làn, Linh Nam, Lão Hạc (Thơ); Biều Long (tác giả "Sài Gòn sau một năm gặp lại"- Tuổi Trẻ, Moskva) với một chuyện cổ viết lại xinh xắn: Sơn Tinh - Thủy Tinh; Nguyễn Vỹ (Canada) với ký "Viết cho những người bạn lưu lạc". Diễn Đàn lần này cũng giới thiệu một tân văn của Nguyễn Hồi Thủ. Danh lam với bài "Huế, quê tôi" của Hà Cảng.

Bạn cũng gặp lại mục thường xuyên Danh nhân, lần này là Minh Mạng nhân kỷ niệm hai trăm năm ngày sinh.

Ban biên tập

TIN CỘNG ĐỒNG

ĐẠI HỘI TOÀN QUỐC LẦN THỨ I HỘI KIỀU DÂN
 Tại Plzeň ngày 5.10.91 hội Kiều dân Việt-Tiếp đã tổ chức đại hội toàn quốc lần thứ I. Khoảng gần 300 người VN cùng một số người Việt từ các nước Hà lan, Pháp, Đức... đã tới tham dự. Đại hội chủ yếu chú trọng tới vấn đề người VN muốn xin tỵ nạn tại Tiệp khắc. Ngoài ra đại hội cũng bầu lại ban chấp hành gồm 9 người do kỹ sư Ngô Văn Chính làm chủ tịch.

HỘ CHIẾU ĐÓ BỊ GÂY PHIÊN HÃ

Theo những nguồn tin không chính thức trong cộng đồng người Việt nam tại Tiệp khắc, nhà ngoại giao Việt nam, Ông Đinh Xuân Thắng, Bí thư thứ ba ĐSQ Việt nam tại Tiệp khắc phụ trách về vấn đề an ninh, đã bị hải quan Đức gây phiền hà tại cửa khẩu trong một chuyến "cộng du" sang Đức. Có nguồn tin còn nói rằng, một số lượng lớn hàng hóa của ông và bạn bè đã bị tịch thu, thậm chí ông còn bị bắt giữ. Gây trở ngại cho những nhà ngoại giao với hộ chiếu đó là một việc hãn hữu, liệu đây chỉ là vụ việc hình sự bình thường hay là có ý đồ chính trị của chính quyền Đức nhằm ngăn chặn lẫn song người Việt nam tràn sang Đức? nhiều người đặt câu hỏi như vậy.

Hiện nay, ĐSQ chưa có một thông tri văn bản chính thức nào về sự vụ này, và cơ chế cũng như mọi lần, vấn đề sẽ được giải quyết nội bộ. Vì những lo ngại của cộng đồng trước hung tin này, mong rằng ĐSQ sớm bày tỏ lập trường chính thức.

TRỞ VỀ VIỆT NAM

Theo tờ Tiếng nói (Bulgari) chuyên phi cơ cuối cùng chở người Việt nam đã rời phi trường Sofia ngày 18.8.1991. Vậy là sau vụ dẫn áp người Việt 17-3 năm nay, chính quyền Bulgari đã hoàn thành trách nhiệm đưa hết người Việt nam trở về tổ quốc. Tuy nhiên một số ít công nhân Việt nam tại đây, vì lý do đó không có vé bay, nên vẫn còn đọng lại.

DÂN VIỆT ĐỈNH BÀN

Dân Việt, tờ báo tự lực duy nhất còn lại của người Việt nam tại Liên xô "vì lý do cá nhân" đã tạm thời đình bản sau khi ra số 2 với một loạt bài về vụ đảo chính không thành ở Liên xô. Tờ Dân Việt còn có thể tái bản hay không? Sau Dân Việt và Tuổi trẻ, các bạn ở Liên xô có còn ra báo nữa không? Đó là những câu hỏi day dứt mà thời gian sẽ trả lời. Cùng cần phải thống cảm rằng, mặc dù cuộc đảo chính không thành ở Liên xô đã tạo nên nhiều biến chuyển tiến bộ, nhưng trên thực tế, áp lực của chính quyền Việt nam đối với đồng bào ta tại đây, thông qua ĐSQ và hệ thống công an, mật vụ, vẫn không hề thay đổi.

NGƯỜI VIỆT LÀM THỊ TRƯỞNG TẠI ÚC

Trong số ba người trẻ tỵ nạn VN tại Úc ra tranh cử các chức vụ địa phương, hai người đã thắng cử về vàng, trong đó một

người trở thành thị trưởng thành phố Richmond, gồm 26.000 dân trong đó có 10% người Việt. Người thứ hai đắc cử trong các cuộc bầu cử địa phương tại Úc châu đầu tháng tám qua là ông Trần Đức Dũng, 32 tuổi trở thành tân nghị viên thành phố Colling Wood, nơi dân cư người Việt tương đối ít. Người thứ ba là ông Ngô Đoàn thuộc khu vực West Ward của thành phố Melbourne tuy không thắng cử nhưng chỉ bị thua rất khít khao.

Như vậy, ở Úc cho tới nay người Việt có ba nghị viên thành phố và một thị trưởng. Ngoài hai người thắng cử vừa trên, người thứ ba là ông Ngô Cảnh Phương ở tiểu bang South Wales.

Ông Nguyễn Sang không những là thị trưởng VN đầu tiên ở Úc mà còn cả ở hải ngoại. Ông cũng là người trẻ nhất gốc Á châu đầu tiên được bầu làm thị trưởng ở Úc, năm nay 31 tuổi, lúc đi tỵ nạn là 17 tuổi.

(Theo Sinh hoạt cộng đồng 9.91)

NGƯỜI VIỆT TRONG CHÍNH QUYỀN MỸ

GS Nguyễn Ngọc Bích, nguyên Tổng thư ký của Nghị hội Toàn quốc Người Việt tại Hoa Kỳ đã được chính thức bổ nhiệm chức vụ Phó Tổng Giám Đốc Tổng nha Giáo dục Song ngữ Hoa Kỳ và đã nhận việc vào ngày 23.8 vừa qua.

Chức vụ trên của ông Bích do tổng thống Hoa Kỳ chỉ định sau khi thông qua bởi một ủy ban về giáo dục của Quốc hội. Chương trình Song ngữ nhằm giúp đỡ các trẻ em ma tiếng mẹ đẻ không phải là tiếng Anh.

GS Bích năm nay 53 tuổi, sinh quán tại Hà Nội, hiện cư ngụ tại Hoa Thịnh Đốn. Ông tốt nghiệp về kinh tế, chính trị tại Hoa Kỳ (1958) sau đó theo học về các ngành

lịch sử Á đông và văn học Nhật bản tại Hoa Kỳ và Nhật. Ông là sáng lập viên trường đại học Cửu Long (1971) là viện trưởng và giáo sư của trường, Từ 67-71 ông làm trưởng phòng thông tin của tòa đại sứ VNCH ở Hoa Thịnh Đốn, sau đó làm tổng giám đốc VN thông tấn xã từ 2-4/1975.

(Theo Sinh hoạt cộng đồng 9.91)

ĐẦU TRANH VĨ DANH DỰ

Tại Toronto (Canada) cuối tháng 7 năm nay, một tờ báo địa phương đã dấy lên sự kỳ thị đối với người Việt (và người Hoa lục địa) sau khi đăng phát biểu của một viên chức cảnh sát tại đây. Viên cảnh sát này đã đưa ra những thông kê thiếu trung thực về tội phạm, dựa trên việc phân biệt chủng tộc, da màu, làm tổn thương đến danh dự của cộng đồng Việt nam và Trung hoa lục địa. Vì danh dự cộng đồng, những tờ chức, hội đoàn người Việt tại đây, đã đoàn kết với nhau hơn bao giờ hết. Phản ứng kịch liệt và kịp thời qua các buổi họp báo và kháng thư đã đem lại kết quả: Viên cảnh sát nọ bị Hội đồng Cảnh Sát khiển trách ghi hồ sơ. Cộng đồng Việt nam ta ở đây vẫn chưa hài lòng và sẽ tiếp tục đấu tranh cho tới khi nhận được lời xin lỗi chính thức.

(Theo Bản tin Đặc biệt của Hội Người Việt Toronto)

TIN VIỆT NAM

GỖ MỠN ĐỌC BIÊN GIỚI VIỆT-TRUNG

HÀ NỘI (Theo AFP) - Báo Quân đội nhân dân đưa tin: quân, lính Việt nam được lệnh phá mìn dọc

biên giới Việt-Trung để chuẩn bị chính thức mở lại biên giới.

Tờ báo nói rằng ở tỉnh Quảng Ninh "các đơn vị quân đội đang tích cực chuẩn bị mở cửa biên giới giữa hai nước". Việc mở cửa biên giới sẽ bắt đầu ngày 1.10.

(IHT 24.9.1991)

MOSKVA NÓI RẰNG HỌ CẦN CẦN CỨ Ở VIỆT NAM

Manila (Theo hàng tin Reuters)- Đại sứ Liên-Xô ở Philipin, Ông Vitali Koutchouk, hôm 26.9 nói rằng Liên-Xô phải giữ lại quyền sử dụng căn cứ hải quân ở Việt Nam cho dù Mỹ có thể sẽ rút quân khỏi các căn cứ ở Philipin và cuộc chiến tranh lạnh đã kết thúc.

Vị đại sứ nói rằng Liên Xô cần một quân cảng nào đó trên đường từ Odessa tới Vladivostok và căn cứ hải quân cũ của Mỹ ở vịnh Cam-ranh đã cảng tiếp vận và sửa chữa lý tưởng cho các tàu chiến Soviet trên đường từ châu Âu sang châu Á. Ông còn nói rằng lực lượng hải quân Soviet ở Việt Nam không thối chí so với hải quân Mỹ ở vịnh Subic (Philipin) bởi vì Moskva đã rút hết tàu chiến khỏi vịnh Cam ranh. Hiện giờ chỉ còn bốn tàu Liên Xô ở Việt Nam, kể cả hai tàu phá mine.

(IHT 27.9.1991)

TUÔNG DE CASTRIES (chỉ huy quân Pháp trong trận đánh Điện Biên Phủ năm 1954) đã chết ngày 29.7.1991 ở Paris, thọ 88 tuổi. Ông bị suy yếu vì vết thương trong chiến tranh và viêm phổi.

(IHT 2.8.1991)

TU BINH VIỆT NAM Ở TRUNG QUỐC

Nhà cầm quyền Trung quốc còn giữ ít nhất là 23 tu binh Việt nam. Trong số này, 9 người bị bắt trong cuộc xung đột hai quân ở quần đảo Trường sa hồi đầu năm 1988 và đang bị giữ ở trụ sở quân khu Zhanjiang. Người ta cho rằng phần lớn trong số 14 người còn lại đang bị giam giữ ở quần khu Nam Ninh. Cho tới giờ Trung quốc vẫn không chịu trả tra nhưng tu binh đó, mặc dù hiện nay danh chính là không có chiến tranh giữa hai nước.

(Far Eastern Economic review 15.8.91)

SỐ NGƯỜI ANH EM

Sau đại hội lần thứ 7 ĐCS VN vào tháng 6.1991, cơ quan phân phối ăn phẩm ngoại văn Hà Nội làm độc giả Việt nam sùng sốt bằng việc đình chỉ không cho ban hải tặc tạp chí Liên xô là Tin Tức Moskva và tờ Sputnik. Người ta cho rằng ĐCS muốn hạn chế ảnh hưởng của Perestroika Liên xô vào Việt nam.

(Far Eastern Economic Review 1.8.91)

NGOẠI TRƯỞNG VIỆT NAM THĂM TRUNG QUỐC

(BBC 11.9.91) Như là biểu hiện của sự cải thiện quan hệ Việt Trung, ngoại trưởng Việt nam Nguyễn Mạnh Cam cuối cuộc viếng thăm Bắc kinh đã thông báo rằng hai nước sẽ tổ chức cuộc gặp gỡ cấp cao nhất vào cuối năm nay ở Bắc kinh. Lãnh tụ CS VN Đỗ Mười sẽ dẫn đầu phái đoàn. Ông Cam còn khẳng định rằng Trung quốc và Việt nam đã nhất trí tiến hành những bước thực tế để nối lại quan hệ và sự hợp tác. Ông nói thêm rằng cả hai phía đều tin tưởng rằng việc bình thường hóa quan hệ Trung-Việt sẽ thúc đẩy giải pháp chính trị cho vấn đề Cam-pu-chia.

LẬP LẠI ĐƯỜNG BAY VIỆT NAM - HỒNG KÔNG

(BBC 17.9.91) Việt nam và Hồng Kông đã nhất trí nối lại đường bay vốn đã bị cắt đứt sau cuộc chiến tranh Việt nam năm 1975. Hãng

không Việt nam sẽ thực hiện các chuyến bay chở người và hàng tới Hồng Kông từ Hà Nội và TP Hồ Chí Minh. Dịch vụ của Hồng Kông sẽ do hãng Cathay Pacific và Air Hong Kong đảm nhiệm. Nhưng hai bên vẫn chưa đưa ra ngày tháng cụ thể nào để mở đường bay.

SỐ PHẢN THUYỀN NHÂN VN Ở HỒNG KÔNG SẼ RA SAO?

(BBC 1.10.91) - Các nhà ngoại giao có liên quan đến cuộc họp tuần trước giữa Anh quốc, Việt nam và Liên hiệp quốc tại Hà Nội khẳng định rằng Việt nam hiện đã sẵn sàng chấp nhận sự trợ về của những thuyền nhân bị phân loại như là "di cư vì kinh tế". Cho tới bây giờ Việt nam cùng với Mỹ đã luôn phản đối dù đối việc hồi hương bắt buộc đối với thuyền nhân. Trong vòng 3 năm qua hơn 60.000 thuyền nhân Việt nam đã đến Hồng Kông.

(BBC 7.10.91) Mười ngàn thuyền nhân Việt nam ở trại tị nạn Whitehead (Hồng Kông) đã biểu tình phản đối việc hồi hương bắt buộc theo như thỏa thuận giữa Anh và Việt nam mới đây. Trong cuộc biểu tình không xảy ra bạo lực.

THỎA HIỆP VỀ CAM-PU-CHIA

(BBC 21.9.91) Các thành viên của Hội đồng Dân tộc Tối cao Cam-pu-chia (SNC) gặp nhau ở New York (Mỹ) và đã chấp nhận thỏa hiệp do LHQ đề xuất về việc tổ chức cuộc bầu cử từng loại ở Cam-pu-chia - trên cơ sở phổ thông đầu phiếu. Thủ tướng Hun Sen nói rằng sự nhất trí này là thắng lợi lớn cho qua bình hòa bình. SNC tiếp tục đàm thoại về việc giải thể quân đội của các phe phái và về vai trò của LHQ trong thời kỳ chuyển tiếp trước bầu cử. Phóng viên BBC ở LHQ nói rằng quyết định nói trên có nghĩa là trở ngại chính cuối cùng cho giải pháp hòa bình ở CPC đã bị dẹp bỏ. Các nhà ngoại giao tin tưởng rằng một hiệp ước đã được chuẩn bị sẵn sàng để chuan y trong hội nghị quốc tế về vấn đề Cam-pu-chia tổ chức tại Paris vào tháng tới.

MOSKVA ĐỀ NGHỊ ĐỖ BỞ TƯỢNG ĐÀI HỒ CHÍ MINH

Ban văn hóa Soviet TP Moskva đã quyết định đề nghị hạ bỏ tượng đài Hồ Chí Minh tại Moskva. Thời điểm sẽ được quyết định sau khi đề nghị này được Soviet Moskva chuẩn y. Tượng đài này khánh thành ngày 19.5.1990 nhân dịp kỷ niệm 100 năm ngày sinh của ông.

(theo tin của cộng tác viên ĐĐ ở Moskva)

TIN TIẾP KHẮC

TẮM LÔNG ĐỐI VỚI TRẺ EM

Ngày 5.9 chủ bé sáu tuần tuổi T.Kopecky bị bắt cóc tại Hradec Kralové. Chiến dịch tìm kiếm đã được triển khai với hàng trăm cảnh sát và nhân viên hình sự. Thống qua võ tuyến, chủ tịch quốc hội nước CH Séc D. Burešova đã trực tiếp cầu xin kẻ bắt cóc trả lại đứa trẻ. Nhiều hãng tư nhân đã treo phần thưởng từ hàng chục nghìn đến nửa triệu Kčs cho người nào đưa tin giúp tìm lại được đứa trẻ... Đứa bé đã được tìm thấy ngày 1.10, hoàn toàn khỏe mạnh và được chăm sóc tốt. Kẻ bắt cóc là một cô y tá trẻ, nguyên nhân hành động trên có lẽ là những uẩn khúc trong đời sống riêng hay ảnh hưởng thần kinh.

TIN TỨC

CƠ HỘI CHO TIẾP KHẮC

Lần song ly khai lại nổi lên với mức độ mạnh hơn bao giờ hết ở Slovakia. Sau những lời phát biểu đầy tính chủ nghĩa dân tộc hẹp hòi của các chính trị gia, các nghị viên, là các cuộc biểu tình trên các thành phố Slovakia, nhất là ở Bratislava (21.9-30.000 người) do Phong trào giải phóng Slovakia hay đảng Dân tộc Slovakia, phong trào vì Slovakia dân chủ tổ chức với những khẩu hiệu đòi lập nước Slovakia độc lập, phân đối mọi hình thức liên bang với CH Séc, dứt bỏ TK, ... Ngược lại cũng có những cuộc biểu tình phản đối chủ nghĩa ly khai do Công luận chống bạo lực, đảng Dân chủ thiên chúa giáo... tổ chức. Tam thời quốc hội CH Slovakia vẫn chưa chấp nhận đưa Tuyên ngôn chủ quyền của Slovakia vào chương trình hợp bản. Cách giải quyết tốt nhất hiện nay sẽ là một cuộc trưng cầu dân ý. Một điều luật về vấn đề này sẽ được đưa ra bàn trong quốc hội liên bang trong thời gian tới.

Theo kết quả thăm dò dư luận thì đa số dân chúng (80% vùng Séc, 70% vùng Slovakia) vẫn muốn sống chung trong một liên bang TK.

(Theo báo chí TK từ 23.9 đến 10.10)

TƯ HỮU HÓA LỚN

Từ ngày 1.10.91 số tư hữu hóa đã được phát hành trên toàn lãnh thổ TK chuẩn bị cho chiến dịch tư hữu hóa lớn. Mỗi công dân TK (trên 18 tuổi) đều có quyền mua số [cổ phiếu trắng, giá khoảng 30 Kčs] và bộ tem hành chính với giá trị tổng cộng tối đa 1000 điểm (giá bán 1000 Kčs) [xin lưu ý là 1000 điểm hoàn toàn không có nghĩa là 1000 Kčs bởi vì sau một thời gian đầu tư nơ có thể sẽ là hàng chục, hàng trăm, ngàn hoặc cũng có thể không còn gì] để mua cổ phần của các công ty nhà nước trong 4 vòng bán đầu giá sắp tới. Giá cổ phần sẽ phụ thuộc vào số lượng người tham gia mua cổ phần.

(Theo Mladá Fronta Dnes 2.10.91)

PHÁP - TIẾP KHẮC

Ngày 1.10.91, tổng thống hai nước Pháp và Tiệp khắc đã ký hiệp ước về hợp tác và hiểu biết lẫn nhau giữa hai nước. Hiệp ước có hiệu lực 10 năm và tự động được kéo dài mỗi 5 năm tiếp theo nếu không có điều gì sửa đổi. Theo hiệp ước hai nước coi thỏa thuận München là chưa và không bao giờ có giá trị, hai nước sẽ tiếp tục hợp tác với nhau trong quá trình xây dựng xã hội dân chủ, Pháp sẽ ủng hộ tiến trình gia nhập Cộng đồng châu Âu (EC) của Tiệp khắc... Hiệp ước này càng có ý nghĩa khi mà chỉ mấy ngày trước đây Pháp kịch liệt phản đối việc nói rộng giới hạn xuất khẩu lương thực thực phẩm từ các nước Đông Âu, trong đó có Tiệp khắc sang Tây Âu và bằng cách đó ngăn cản cố gắng của những nước này tham gia EC.

(Theo Lidové Noviny 2.10.91)

ĐẢNG CỦA KLAUS VẤN DẪN ĐẦU

Theo kết quả tham dò dư luận công bố ngày 2.10 thì tại CH Séc đảng Dân chủ Công dân vẫn dẫn đầu với 19% ủng hộ. Sau đó là đảng Dân chủ xã hội (9%) và đảng Cộng sản Séc và Morava (8%)

(Theo Mladá Fronta Dnes 3.10.91)

ĐẦU TRỌC CÂN QUÉT Ở TEPLICE

Ngày 5.10 khoảng 250 tên skinhead tử khập nơi (Praha, Olomouc, Děčín...) đã tập trung về Teplice với lý do đến buổi hòa nhạc của các ban nhạc rock Orlik (TK) và End Stufe (Đức) nhưng không có buổi hòa nhạc nào được tổ chức cả. Bọn skinhead sau đó đã tiến hành

một cuộc cân quét đánh đập người digan với sự ủng hộ của dân chúng địa phương (ví dụ lệ phạm tội cao của dân digan ở đây). Lúc đầu cảnh sát không can thiệp vì hình như "không có đủ lý do", đến khi một người digan bị thương nặng và xe của anh ta bị phá hỏng hoàn toàn thì vài chục tên skinhead mới bị tổng lên tàu cho về Praha, hơn chục tên bị bắt và khép vào tội "hành hung, đe dọa đến tính mạng và phá hoại tài sản công dân". Có ý kiến cho rằng sự kiện trên có liên quan đến làn sóng chống người ngoại quốc đang nổi lên rầm rộ tại Đức.

Ngày 8 và 9.10 hơn 100 dân digan đã tổ chức biểu tình phản đối tình trạng phân biệt chủng tộc ngày càng trầm trọng ở TK và thái độ vô trách nhiệm của các cơ quan có thẩm quyền trong việc giải quyết các vụ việc tương tự như trên. Họ kéo đến trước của sứ quán Mỹ kêu gọi giúp đỡ vì không còn tin tưởng vào cảnh sát TK, đồng thời tuần hành lên dinh tổng thống (Prazsky Hrad) đưa bản kiến nghị lưu ý rằng đây là những biểu hiện của chủ nghĩa phát xít và đã có 12 người digan bị thiệt mạng trong các vụ hành hung do bọn skinhead gây ra từ năm ngoái đến nay.

(Theo Mladá Fronta Dnes, Lidová Demokracie và Lidové Noviny từ 7.10 đến 10.10.91)

LUẬT THANH LỘC!

Ngày 4.10.91 quốc hội TK đã thông qua luật thanh lọc sau nhiều tháng thảo luận với gần 100 đề án được đệ trình. Luật này quy định những người trước kia là nhân viên cơ quan an ninh (StB), cán bộ ĐCS TK (trừ những người chỉ làm trong thời gian từ 1.1968 đến 5.1969) từ cấp huyện trở lên, cán bộ chính trị cơ quan công an, tự vệ (quân đội riêng của ĐCS), thành viên ban chấp hành mặt trận tổ quốc, các ban kiểm tra tổ chức đảng, sinh viên các trường đại học chính trị, an ninh, cảnh sát trực thuộc bộ nội vụ Liên xô không được phép giữ những chức vụ nhất định (được bầu ra hoặc bổ nhiệm) trong bộ máy nhà nước, cảnh sát liên bang, cơ quan mật vụ... ví dụ như văn phòng phủ tổng thống, quốc hội, tòa án (chánh án, ủy viên công tố, ủy viên công chứng...), các cơ quan chính phủ, đại truyền hình và truyền thanh, các cơ sở kinh tế nhà nước, ngoại thương mà trong đó nhà nước sở hữu hơn 50% và cuối cùng là quân đội (ở chức vụ đại tá, tướng và tùy viên quân sự).

Mỗi công dân (hơn 18 tuổi) có quyền yêu cầu thẩm tra bản thân (với giá 200 Kčs). Luật này sẽ có hiệu lực sau khi được tổng thống Havel ký và áp dụng cho đến 31.12.1996. Trước và sau khi thông qua đã có nhiều ý kiến phản đối rằng luật này đi ngược lại những nguyên tắc nhân quyền cơ bản. Quốc hội châu Âu cũng có phản ứng dè dặt trước sự kiện này đồng thời cũng lưu ý rằng cho đến nay quốc hội TK vẫn chưa thông qua công ước nhân quyền ký tháng 2.1991 nên Quốc hội châu Âu không thể can thiệp giải quyết đôn kiện của các đại biểu bị luật thanh lọc chen ép.

(Theo báo chí TK đến 8.10.91)

DƯỚI 3000 CUA-RON

Theo quy định xuất nhập khẩu mỗi người nước ngoài được phép mỗi tháng một lần mang vào TK một số hàng có giá trị đến 3000 Kčs mà không phải đóng thuế, trong đó giá trị một chủng loại hàng không quá 500 Kčs. Nếu vượt quá các giới hạn trên thì phải đóng thuế theo bảng giá hiện hành (có thay đổi từ đầu tháng 10: mức thuế trung bình 5% tăng lên đến 5,8%).

(Theo vở tuyến TK 8.10.91)

ĐÈN BÙ NĂM THÁNG LƯƠNG

Đầu tháng 9 một hiệp định sửa đổi về hợp tác lao động đã được ký kết giữa bộ trưởng lao động và thương binh xã hội VN Trần Đình

